

TRZCINA I WYROBY TRZCINIARSKIE	NORMA BRANŻOWA	BN-69 6750-09
	Trzcina pospolita Wymagania i badania	
		Grupa katalogowa VII 15

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest - trzcina pospolita¹⁾ powiązana w wiązki, przeznaczona głównie do produkcji płyt i mat trzciniowych.

1.2. Określenia - wg BN-69/6700-01.

1.3. Normy związane

PN-67/M-80026. Druty okrągłe ze stali niskowęglowej ogólnego przeznaczenia

BN-69/6700-01 Trzcina pospolita. Podział, nazwy i określenia

BN-64/7596-05 Sznurek snopowiązałkowy

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział. Rozróżnia się cztery sortymenty trzciny pospolitej w wiązkach o określonych wymiarach długości:

NKR - trzcina pospolita niesortowana krótka

NDL - trzcina pospolita niesortowana długa

SCZ - trzcina pospolita sortowana czysta

SCZ z kwiatostanem - trzcina pospolita sortowana czysta, lecz z kwiatostanem (potocznie zwana dachową).

2.2. Przykład oznaczenia trzciny pospolitej sortowanej, czystej, w wiązkach, długości 165 cm:

TRZCINA POSPOLITA SCZ-165 BN-69/6750-09

3. WYMAGANIA

3.1. Łodygi trzciny

3.1.1. Wymagania ogólne. Łodygi powinny być dojrzałe, jednoroczne, proste, nie złamane, nie pęknięte, bez pleśni, zaparzeń, zgnilizny i otworów poowadzych.

¹⁾Phragmites communis Trin.

3.1.2. Barwa - żółta do ciemnożółtej. Dopuszcza się w odziomku barwę brązową.

3.1.3. Wilgotność względna - nie większa niż 20%.

3.1.4. Zbieżystość - nie większa niż 2 mm na 1 m długości z tym, że dla sortymentów NKR, NDL i SCZ z kwiatostanem zbieżystości nie normalizuje się.

3.1.5. Grubość - nie mniejsza niż 3 mm w miejscu obcięcia kwiatostanu z tym, że dla sortymentów NKR, NDL i SCZ z kwiatostanem grubości nie normalizuje się.

3.1.6. Długość - wg tabl. 1.

3.1.7. Gęstość pozorna, zawartość krzemionki, wytrzymałość na rozciąganie - wg żądań odbiorcy, jeżeli w zamówieniu zostały te wymagania określone i jeżeli uzgodniono metody badań.

3.2. Wiązki trzciny

3.2.1. Wymiary - wg tabl. 1.

Tablica 1

Sortyment	Długość łodyg i wiązek oraz odchyłki cm	Liczba wiązań	Obwód wiązki mierzony na wysokości 30 cm oraz odchyłki cm		
NKR	200	2	z pozy-sku me- chanicz- nego 70 ±3	z pozy-sku ręczne-go 100 ±5	
NDŁ	z kwia- tosta- nem powyżej 200	3			
SCZ	bez kwiatostanu	2	100 z odchyłką od -2 do +4		
	115, 135, 165	3			
	185, 205, 225, 245	4			
	265, 285, 305, 325, 345 z odchyłką od -2 do +4				
SCZ z kwia- tostanem	z kwiatostanem 100÷175 ±10	2	60 z odchyłką od -2 do +3		

Centralne Biuro Studiów i Projektów Przemysłu Drobego „Drobprojekt”
Ustanowiona przez Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości dnia 13 czerwca 1969 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 lipca 1970 r.
(Mon. Pol. nr 40/1969 poz. 334)

3.2.2. Dopuszczalne zanieczyszczenia w wiązkach

a) w sortymentach NKR i NDŁ dopuszcza się łądy trzciny z liśćmi w ilości nieokreślonej oraz inne rośliny wodnośluzkowe w ilości powodującej zmniejszenie obwodu wiązki po usunięciu z niej zanieczyszczeń: w wiązkach o obwodzie 100 cm - nie więcej niż 5 cm i w wiązkach o obwodzie 70 cm - nie więcej niż 3 cm;

b) w sortymencie SCZ z kwiatostanem dopuszcza się łądy trzciny z pochwą liściową, nie więcej niż 30% łądyg z wykruszonym lub opadniętym kwiatostanem. Nie dopuszcza się innych roślin wodnośluzkowych oraz łądyg trzciny z liśćmi.

c) w sortymencie SCZ łądygi trzciny powinny być bez kwiatostanu i liści oraz innych roślin wodnośluzkowych.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Wiązanie

4.1.1. łądygi trzciny sortymentów NKR i NDŁ należy wiązać w wiązki drutem wg PN-67/M-80026, normalnej dokładności (GT5), miękkim (Na), gołym, średnicy $1,2 \pm 1,6$ mm lub sznurkiem snopowiązałkowym wg BN-64/7596-05.

4.1.2. łądygi trzciny sortymentów SCZ i SCZ z kwiatostanem należy wiązać w wiązki drutem wg PN-67/M-80026 cynkowanym (pb), miękkim (Na), normalnej dokładności (II), średnicy $1,2 \pm 1,6$ mm. Końce drutu należy skrócić i podwinąć do wewnątrz wiązki.

Liczba wiązań i ich rozmieszczenie w zależności od długości wiązań - wg tabl. 2.

Tablica 2

Liczba wiązań	Rozmieszczenie wiązań na wiązce			
	pierwsze wiązanie	drugie wiązanie	trzecie wiązanie	czwarte wiązanie
2	na	na wysokości $\frac{2}{3}$ długości wiązki od stopek łądyg	-	-
3	wysokości 30 cm od stopek łądyg	w połowie długości wiązki	na wysokości $\frac{3}{4}$ długości wiązki od stopek łądyg	-
4		50 cm poniżej wierzchołka wiązki	w różnych odległościach pomiędzy pierwszym i drugim wiązaniem	

4.2. Znakowanie wiązek należy wykonać przez przytwierdzenie drutem lub sznurkiem zawieszki z kartonu do jednej z każdych stu wiązek i do co najmniej dziesięciu wiązek znajdujących się w różnych zewnętrznych miejscach sterty.

Zawieszki powinny zawierać następujące napisy, wykonane w sposób trwały:

- znak lub nazwę dostawcy,
- obwód wiązki,
- nazwa trzcinowiska,
- oznaczenie wg 2.2.

4.3. Przechowywanie. Wiązki trzciny sortymentów NKR i NDŁ należy przechowywać w kopach lub stertach.

Wiązki trzciny sortymentów SCZ i SCZ z kwiatostanem należy przechowywać na podkładach, leżących, naprzemianlegle wierzchołkami i odziomkami, w pomieszczeniach krytych, przewiewnych, zabezpieczających trzcinę przed szkodliwymi warunkami atmosferycznymi.

4.4. Transport. W obrocie z zagranicą trzcinę należy przewozić krytymi wagonami przeznaczonymi do ruchu międzynarodowego. W obrocie krajowym dopuszcza się przewożenie trzciny otwartymi środkami transportu z tym, że trzcina powinna być przykryta i zabezpieczona zgodnie z przepisami. W środkach transportu wiązki trzciny należy układać leżąc, naprzemianlegle wierzchołkami i odziomkami. Pojemność środka transportu powinna być wykorzystana.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań wiązek

- sprawdzenie znakowania (4.2),
- sprawdzenie przechowywania (4.3),
- sprawdzenie wiązania (4.1),
- sprawdzenie wymiarów obwodu i długości (3.2.1),
- sprawdzenie zanieczyszczeń (3.2.2).

5.2. Rodzaje badań łądyg

- sprawdzenie wymagań podanych w 3.1.1 do 3.1.5,
- sprawdzenie wymiaru długości (3.1.6).

5.3. Badania gęstości pozornej, zawartości krzemionki, wytrzymałości na rozciąganie należy przeprowadzać wg metod badań uzgodnionych między dostawcą i odbiorcą.

5.4. Wielkość partii trzciny w wiązkach. Partię stanowi trzcina tego samego sortymentu (a w przypadku sortymentu SCZ również o jednakowej długości łądyg w wiązkach), pochodząca od jednego dostawcy i przedstawiona jednorazowo do odbioru i badań, o liczności nie większej niż 2500 sztuk wiązek.

5.5. Pobieranie próbek wiązek. Z partii trzciny należy pobrać losowo metodą na ślepo wiązki o liczności wg tabl. 3. Pobrane wiązki należy położyć na czystym i suchym miejscu.

Tablica 3

Liczność partii trzciny sztuk wiązek	Liczność próbki sztuk wiązek
do 400	5
401-1000	10
1001-2500	15

5.6. Pobieranie próbek łądyg. Z każdej wiązki pobranej wg 5.5, po jej rozwiązaniu, należy pobrać po 50 sztuk łądyg.

5.7. Pobieranie próbek do laboratoryjnego oznaczania wilgotności względnej. Z pobranych wg 5.6 łodyg należy pobrać nie mniej niż 5 wycinków o długości 10 cm z części środkowych różnych łodyg trzciny i zabezpieczyć je w naczyniu szczelnie zamykanym.

5.8. Opis badań wiązek

5.8.1. Sprawdzenie znakowania i przechowywania wykonać przez oględziny.

5.8.2. Sprawdzenie wiązania. Sprawdzenie rozmieszczenia wiązań wykonać przymiarem liniowym z dokładnością do 1 cm, zakończenia wiązań - przez oględziny, drutu lub sznurka - przez oględziny, a w przypadku wątpliwości - wg badań określonych w PN-67/M-80026 i BN-64/7596-05.

5.8.3. Sprawdzenie wymiarów obwodu i długości wykonać przymiarem z dokładnością do 1 cm. Obwód mierzyć w miejscu pierwszego wiązania.

5.8.4. Sprawdzenie zanieczyszczeń wykonać przez oględziny rozwiązanych próbek wiązek, wybranie z nich zanieczyszczeń, ponowne związanie wiązek bez zanieczyszczeń i zmierzenie ich obwodu.

Zmniejszenie obwodu każdej wiązki określić w centymetrach przez obliczenie różnicy w stosunku do obwodu wiązki przed usunięciem zanieczyszczeń.

5.9. Opis badań łodyg

5.9.1. Sprawdzenie wymagań ogólnych i barwy wykonać oględziny.

5.9.2. Sprawdzenie grubości, długości i zbieżności wykonać przymiarami liniowymi: długości - z dokładnością do 1 cm, grubości - z dokładnością do 1 mm.

5.9.3. Sprawdzenie wilgotności względnej wykonać organoleptycznie, a w przypadku wątpliwości lub na żądanie odbiorcy przeprowadzić oznaczanie laboratoryjne.

Wilgotność względną W_w należy obliczyć w procentach wg wzoru

$$W_w = \frac{m_w - m_o}{m_o} \cdot 100$$

w którym:

m_w - masa próbki wycinków wilgotnych, g,

m_o - masa próbki wycinków zupełnie suchych, g.

5.10. Ocena wyników badań. Partię trzciny pospolitej w wiązkach należy uznać za dobrą, jeżeli badania próbek wiązek i łodyg wykazują zgodność z wymaganiami normy oraz jeżeli liczby łodyg niedobrych są równe lub mniejsze od określonych w tabl. 4.

Tablica 4

Sortyment	Liczba łodyg w próbce	Największa dopuszczalna liczba łodyg niedobrych, przy której należy jeszcze uznać partię za zgodną z wymaganiami normy													Łączna liczba sztuk niedobrych	
		wady łodyg														
		złamania na długości do 40 cm	pęknięcia na długości do 60 cm	zgniecenia na długości do 50 cm	złamania na długości do 10 cm	pęknięcia na długości do 20 cm	zgniecenia na długości do 15 cm	krzywe	niezbieżyte	z otworami powadzi	o grubości poniżej 3 mm	niewymiarowe w długości	niedojrzałe	wieloletnie		splesniałe, zgniłe
NKR NDŁ	250	75			nie dotyczy			30					15	5	125	
	500	150						60					30	10	250	
	750	225						90					45	15	375	
SCZ z kwiatostanem	250	22			nie dotyczy			25				2	1	-	50	
	500	44						50				4	2	-	100	
	750	66						75				6	3	-	150	
SCZ	250	nie dotyczy			5	5	5	8	2	3	10	5	1	1	-	45
	500				10	10	10	16	4	6	20	10	2	2	-	90
	750				15	15	15	24	6	9	30	15	3	3	-	135

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE do BN-69/6750-09

1. Dotychczasowa norma. Dotychczas obowiązująca PN-57/B-20109 zostaje unieważniona z dniem 30 czerwca 1970 r.

2. Symbol wg SWW. Wg Systematycznego Wykazu Wyrobów (SWW) cały asortyment trzciny pospolitej został oznaczony symbolem 4075-1.

3. Przeciętna masa jednej wiązki. Dla celów statystycznych i innych obliczeń przyjmuje się masę trzciny pospolitej w kg wg następującej przeciętnej masy jednej wiązki:

Sortyment trzciny	Obwód wiązki cm	Masa wiązki przeciętnie, kg
NKR	70	4,5
	100	9,0
NDŁ	70	6,0
	100	12,0
SCZ z kwiatostanem	60	4,0
SCZ (do 205 cm)	100	12,0
SCZ (powyżej 205 cm)		15,0